

Datum besluitraad	: 20 april 2021	Datum oordeelraad	: 30 maart 2021
Agendapunt	:	Datum B en W	: 2 maart 2021
Volgnummer	: 21.027	Programma begroting	: 7. Volksgezondheid en milieu
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	: 3. Afval
Portefeuillehouder	: J. Rooijakkers	Registratienummer	: 21bs00016

Keuzenota raad

Aanpassen van de doelstelling voor restafval

Samenvatting

De landelijke ambitie van 100 kg restafval per persoon in 2020 heeft Veldhoven niet gehaald met de huidige manier van afval inzamelen. Veldhoven zamelde in 2020 per persoon 126 kg restafval in. Uit onderzoek blijkt dat het landelijk wensbeeld voor de inzameling van restafval in 2025 (30 kg restafval per persoon) niet haalbaar is in Veldhoven. Daarom stelt het college de raad voor om de doelstellingen voor restafval aan te passen, en legt aan de raad twee keuzes voor. Beide keuzes vragen om een verbetering van de afvalinzameling en -scheiding.

Voorkeur uit te spreken voor:

1. 100 kg restafval per persoon, waarbij het huidige systeem van inzamelen en scheiden van afval wordt verbeterd.
2. 80 kg restafval per persoon, waarbij een financiële prikkel wordt toegevoegd aan een verbeterd systeem van inzamelen en scheiden van afval.

Inleiding

Het kabinet wil de Nederlandse economie zo snel mogelijk circulair te maken en heeft als streven om in 2050 volledig circulair te zijn. In de praktijk betekent dit dat bedrijven afvalstromen gebruiken als grondstof voor nieuwe producten. Bedrijven hebben dan minder nieuwe grondstoffen nodig. De grondstoffen – die we nu vaak vooral als afval zien – komen van bedrijven en huishoudens. De landelijke slogan hiervoor is 'Samen geven we afval een nieuw leven'.

Landelijke afvaldoelstellingen

Nederland heeft voor verschillende afvalstromen doelstellingen vastgesteld. Voor verpakkingsafval is de doelstelling bijvoorbeeld dat 74% van het verpakkingsafval gerecycled en/of hergebruikt moet worden in 2025. Het gaat hierbij om plastic, hout, aluminium, glas, papier en karton. Bij een goede scheiding van deze afvalstromen neemt de hoeveelheid restafval af.

Om de afname van restafval goed te monitoren zijn in 2014 in de landelijke nota 'Het publiek kader huishoudelijk afval 2025' de doelstellingen voor restafval vastgesteld. Hierin staat dat de hoeveelheid restafval moet afnemen naar:

- ◆ 100 kg restafval per persoon in 2020. Dit is een landelijke ambitie.
- ◆ 30 kg restafval per persoon in 2025. Dit is een landelijk wensbeeld.

Voor beide doelstellingen is het belangrijk dat bewoners huishoudelijk afval goed scheiden. Het is voor de gemeente geen wettelijke plicht om de doelen te halen, maar een inspanningsverplichting. Landelijk is veel aandacht voor de afvalresultaten van gemeenten met onderlinge vergelijkingen en goede voorbeelden.

Huidige afvaldoelstelling in Veldhoven

Deze landelijke doelstellingen heeft de gemeenteraad van Veldhoven een aantal jaar geleden overgenomen in de begroting. Omdat het jaar 2020 inmiddels voorbij is, is in de begroting 2021 opgenomen '100 kg restafval per persoon in 2021 en 30 kg restafval per persoon in 2025'. Het gaat hierbij om het restafval dat de gemeente bij bewoners aan huis ophaalt én het restafval dat bewoners in de restafvalbak op de milieustraat doen.

Huidig inzamelsysteem afval in Veldhoven

In Veldhoven bestaat het systeem van afval inzamelen uit:

- ◆ Een hoge service voor te scheiden afvalstromen
 - Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankverpakkingen (het zogenaamde PMD) worden elke week aan huis opgehaald in de PMD-zak;
 - Groente-, Fruit- en Tuinafval + Etensoverblijfselen (GFT+E) worden elke week aan huis opgehaald in de GFT+E-bak (alleen in de wintermaanden wordt de bak om de week aan huis gehaald);
 - Oud papier en karton wordt één keer per maand aan huis opgehaald in de blauwe papierbak.
- ◆ Een lage service voor restafval: restafval wordt één keer in de vier weken aan huis opgehaald in de grijze klike.
- ◆ Daarnaast is het mogelijk om afval weg te brengen naar verzamelbakken:
 - textiel naar textielbakken;
 - glas naar glasbakken;
 - luiers en incontinentiemateriaal naar luierbakken.
- ◆ Bij hoogbouw wordt veelal gebruik gemaakt van ondergrondse containers voor restafval. In sommige hoogbouwcomplexen hebben bewoners de mogelijkheid om nog andere stromen (zoals glas en papier) te scheiden. Bewoners van hoogbouw kunnen ook gebruik maken van de PMD-zakken.
- ◆ Veldhoven heeft een milieustraat waar diverse afvalstromen gescheiden aangeboden kunnen worden.

Evaluatie afvalinzameling Veldhoven

Jaarlijks onderzoekt Veldhoven de hoeveelheid afval die Veldhovenaren aanbieden. Het gaat hierbij zowel om het restafval als de afvalstromen die gescheiden zijn aangeboden. De landelijke doelstelling gaat uit van het verminderen van restafval, daarom wordt hier vooral de hoeveelheid restafval bekeken. De hoeveelheid restafval die Veldhoven inzamelde afgelopen jaren:

- ◆ 2017: 134 kg restafval per persoon
- ◆ 2018: 131 kg restafval per persoon
- ◆ 2019: 128 kg restafval per persoon
- ◆ 2020: 126 kg restafval per persoon

De hoeveelheid restafval in Veldhoven daalt jaarlijks een aantal kilo. De landelijke doelstelling van 100 kg in 2020 heeft Veldhoven niet gehaald.

Haalbaarheid huidige doelstellingen in Veldhoven

Doorgaan met de huidige wijze van afvalinzameling betekent jaarlijks een kleine vermindering van de hoeveelheid restafval. Deze vermindering was niet voldoende om de landelijke doelstelling voor 2020 te halen en helemaal onvoldoende om de landelijke doelstelling van 30 kg restafval in 2025 te halen.

Uit onderzoek blijkt dat in 2018 maar 43 van de 378 Nederlands gemeenten minder dan 100 kg restafval per persoon inzamelde. Van deze gemeenten gebruikte 98% een systeem met een financiële prikkel. De algemene conclusie is dat gemeenten alleen met een financiële prikkel het restafval per persoon kunnen verminderen tot onder de 100 kg per persoon per jaar. Een financiële prikkel staat over het algemeen

bekend als 'Diftar', dit staat voor *gedifferentieerde tarieven*. Omdat diftar in vele vormen uitgevoerd wordt in deze nota verder gesproken van financiële prikkel.

We hebben eind 2020 onderzocht welke doelstelling haalbaar is voor Veldhoven als we andere inzamelstrategieën inzetten. Uit dit onderzoek blijkt dat als we de huidige inzamelstrategie optimaliseren een doelstelling van 100 kg restafval per persoon per jaar in Veldhoven haalbaar is. Voeren we een financiële prikkel in bovenop de optimalisering dan is een doelstelling van 80 kg restafval per persoon per jaar haalbaar. De doelstelling van 30 kg restafval per persoon per jaar is in Veldhoven niet haalbaar.

Uit onderzoek van het restafval van Veldhoven blijkt dat in het restafval vooral nog veel Groente-, Fruit- en Tuinafval + Etensresten (GFT+E; 34 kg per persoon per jaar) en grove afvalstoffen (41 kg per persoon per jaar) zitten. Het is dus zeker mogelijk om tot minder restafval te komen.

Nieuwe afvaldoelstelling voor Veldhoven

Omdat we in Veldhoven de landelijke (overigens niet-verplichte) ambitie en wensbeeld niet halen, willen we nieuwe doelstellingen voor Veldhoven vast laten stellen. Zoals gezegd, hangt een doelstelling samen met de keuze voor een bepaald afvalinzamelingssysteem. Het omgekeerde is ook het geval. Daarom vinden we dat we de nieuwe restafvaldoelstelling als keuze (met bijbehorende gevolgen) voor moeten leggen aan de gemeenteraad.

Concreet leggen we de raad twee keuzes voor in deze keuzenota:

1. Doelstelling 100 kg restafval per persoon per jaar in 2025, waarbij het systeem van inzamelen en scheiden van afval wordt geoptimaliseerd.
2. Doelstelling 80 kg restafval per persoon per jaar in 2025, waarbij het systeem van inzamelen en scheiden van afval wordt geoptimaliseerd in combinatie met de invoering van een financiële prikkel.

In november 2019 heeft de wethouder bij de begrotingsbehandeling 2020 toegezegd het afvalbeleid te herijken. In de voorbereiding hiervan is uit onderzoek voortgekomen dat de gestelde doelen in de begroting niet haalbaar zijn. Ook bleek dat wel haalbare doelstellingen een behoorlijke wijziging van de huidige inzameling kunnen betekenen. Om deze reden heeft de griffie geadviseerd de raad een keuzenota voor te leggen over wel haalbare doelstellingen. Ter voorbereiding op de behandeling van de keuzenota is in een beeldvormende raad op 13 oktober 2020 de evaluatie van het afvalbeleid in de jaren 2012-2019 toegelicht (zie bijlage 2).

Belangrijk in deze keuzenota is de landelijk gebruikte omschrijving van restafval.

Restafval is:

- ◆ Het afval in de grijze kliko aan de straat (bij de laagbouw) én
- ◆ het afval in de ondergrondse restafvalcontainer (bij de hoogbouw) én
- ◆ het afval op de milieustraat in de restafvalbak.

Afwegingskader

Om u te helpen bij het maken van een keuze uit de twee doelstellingen, brengen we de gevolgen (impact) van de twee inzamelstrategieën in beeld:

1. *Doelstelling 100 kg, door optimalisering van het huidige systeem van inzamelen en scheiden van afval.*

De gemeente maakt het met een aantal afzonderlijke maatregelen makkelijker voor bewoners om afval te scheiden. Vooral wordt de service verhoogd voor GFT+E en grove afvalstoffen. Dit werkt het college uit in een uitvoeringsplan, zoals:

- ◆ meer mogelijkheden om afval te scheiden bij hoogbouw. Starten met proeven om het resultaat te bekijken voordat maatregelen voor alle hoogbouw worden ingezet;
- ◆ veranderen van openingstijden van de milieustraat;
- ◆ tuinafval gratis op de milieustraat;
- ◆ wijzigingen in het ophalen van het grof vuil door de kringloopwinkel.

2. *Doelstelling 80 kg, door optimalisering van het huidige systeem van inzamelen en scheiden van afval in combinatie met invoering van een financiële prikkel.*

In aanvulling op de 'optimalisering van de huidige inzameling' stimuleert een financiële prikkel (beloning) bewoners om minder restafval aan te bieden. Bewoners die weinig restafval aanbieden betalen dan minder afvalstoffenheffing dan de bewoners die meer restafval aanbieden.

Onderstaand afwegingskader vergelijkt twee inzamelstrategieën met het FOETSJE-model.

<i>Gevolgen:</i>	<i>1: Optimaliseren (100 kg restafval per persoon per jaar)</i>	<i>2: Optimaliseren én financiële prikkel (80 kg restafval per persoon per jaar)</i>
F = Financieel	Verhoging kosten inzameling, communicatie en handhaving, verlaging verwerkingskosten. Als totaal worden financiële kosten voor gemeente hoger dan nu het geval is. Omdat afval binnen de gemeentebegroting kostendekkend moet zijn gaat de afvalstoffenheffing voor bewoners met paar euro omhoog.	Verhoging van de kosten voor inzameling, communicatie, handhaving en belastingverwerking. Deze kosten zijn hoger dan bij optimaliseren omdat het invoeren van de financiële prikkel extra werk betekent naast het optimaliseren. Ook hogere eenmalige kosten voor invoeren en inregelen systeem. De verwerkingskosten dalen meer dan bij optimaliseren omdat bewoners in totaal minder afval aanbieden door bewustwording over afval- en inkoopgedrag. Als totaal worden de financiële kosten voor de gemeente wel hoger dan nu het geval is. Omdat afval binnen de gemeentebegroting kostendekkend moet zijn gaat de afvalstoffenheffing voor bewoners met paar euro omhoog. De verhoging zal net iets minder zijn dan bij optimaliseren alleen. Daarnaast betalen bewoners die goed afval scheiden minder dan bewoners die slecht afval scheiden.
O = Organisatorisch	Ondersteunende communicatie, handhaving en toezicht. Geen aanpassing belastingsystematiek.	Bij de start is een verhoogde inzet van communicatie, handhaving en toezicht nodig en daarna structurele inzet. Afhankelijk van de soort financiële prikkel mogelijk aanpassen belastingsystematiek, en protocol gegevensbeheer en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
E = Economisch	Beperkte impact, dit is ook afhankelijk welke maatregelen worden uitgevoerd bij de optimalisering.	Tijdelijk meer inzet van toezicht en handhaving.

Gevolgen:	1: Optimaliseren (100 kg restafval per persoon per jaar)	2: Optimaliseren én financiële prikkel (80 kg restafval per persoon per jaar)
T = Technologisch	Kleine lokale aanpassingen.	Technologische gevolgen hangen af van de keuze uit verschillende financiële prikkels. Dit loopt uiteen van de invoering van een dure betaalzak bij de supermarkt tot het chippen van alle (deels nieuwe) grijze klike's als bewoners per kilo restafval gaan betalen.
S = Sociaal- Maatschappelijk	Verhoging van service om afval goed te scheiden. Vooral gericht op GFT+E en grove afvalstoffen.	<p>Verhoging van service om afval goed te kunnen scheiden. Vooral gericht op GFT+E en grove afvalstoffen.</p> <p>Een financiële prikkel kan weerstand oproepen bij bewoners. In de periode direct na invoering van de financiële prikkel is het mogelijk dat bewoners ontwijkend gedrag vertonen, zoals restafval in de klike van burens doen of dumpen in de natuur. Daarom is bij de start tijdelijk extra toezicht en handhaving nodig op scheidingsgedrag. Ook daarna blijft structureel normaal toezicht en handhaving nodig.</p> <p>Maatwerk nodig bij medisch afval (zoals stoma-afval en incontinentiemateriaal).</p>
J = Juridisch	Mogelijk aanpassing verordening (hangt af van maatregelen bij de uitvoering).	Afvalstoffenverordening, uitvoeringsbesluit en belastingverordening aanpassen, wijzigingen in afspraken met Baetsen/Remondis.
E = Ethisch/ Ecologisch	<p>Vermindering van 26 kg restafval per persoon vergeleken met 2019.</p> <p>Kwaliteit gescheiden stromen, zoals Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (PMD) en GFT gelijk of beter: vrijwel alle ingezamelde stromen worden verwerkt.</p>	<p>Vermindering van 46 kg restafval per persoon vergeleken met 2019. De invoering van een financiële prikkel maakt bewoners bewuster. De totale afvalproductie neemt af en afval dat wel geproduceerd wordt, wordt beter gescheiden.</p> <p>In het begin neemt de kwaliteit van de gescheiden stromen (zoals PMD en GFT) af, omdat bewoners de goedkoopste oplossing zoeken. Uit onderzoek blijkt dat dit een tijdelijk effect is. Uiteindelijk blijkt uit onderzoek dat de kwaliteit van PMD bij gemeenten met een financiële prikkel net iets beter is dan in gemeenten die dit systeem niet hebben ('Samenstelling ingezameld kunststof/PMD verpakkingen fase 2' door Witteveen+Bos en De Afvalspiegel juli 2018). Wel moet worden</p>

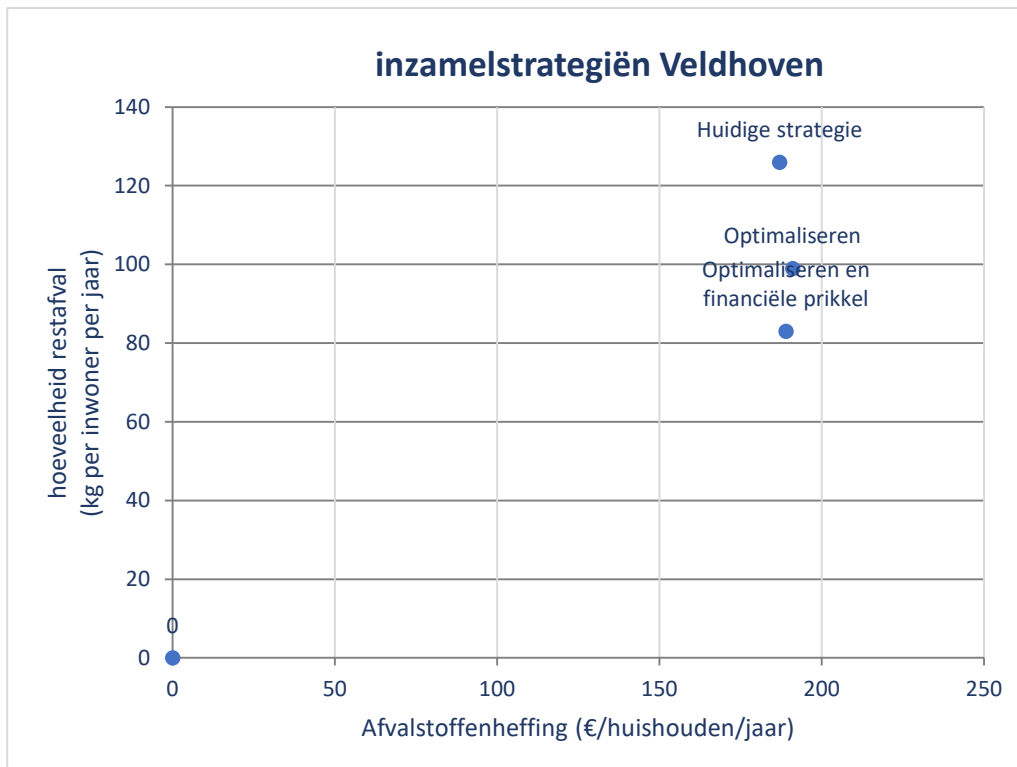

Gevolgen:	1: Optimaliseren (100 kg restafval per persoon per jaar)	2: Optimaliseren én financiële prikkel (80 kg restafval per persoon per jaar)
	Hoeveelheid zwerfval vergelijkbaar of minder.	ingezet op communicatie en handhaving. In het begin is de kans groter op dumping in openbare ruimte en meer bijplaatsingen. Deze tijdelijke gevolgen zijn beheersbaar bij goede voorbereiding en met inzet van communicatie en handhaving. De angst blijkt vaak groter dan hoe het in wekelijkheid uitpakt ('Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer' IPR Normag d.d. 25-0-2021).

Toelichting afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing bij een financiële prikkel is te vergelijken met de elektriciteitsrekening: elk huishouden betaalt een vastrecht en een gebruiksdeel. De hoogte van het vastrecht ligt vast en de hoogte van het gebruiksdeel hangt af van de hoeveelheid energie die het huishouden gebruikt. Hoe meer elektriciteit de gezinsleden gebruiken hoe meer het huishouden betaalt.

In de onderstaande grafiek staat de invloed van de inzamelstrategie op de afvalstoffenheffing en de hoeveelheid restafval. Voor de financiële prikkel is uitgegaan van een vaste heffing + een gemiddelde van de variabele heffing. Deze grafiek is gebaseerd op een rekentool van de NVRD (Nederlandse Vereniging van Reinigings- en afvalverwijderings Deskundigen). De rekentool geeft voorspellingen van de waarde van verschillende keuzes. De voorspellingen zijn gebaseerd op ervaringen die vergelijkbare gemeenten met dezelfde beleidskeuzes hebben bereikt. De tabel geeft daarbij een indicatie voor de gemeente Veldhoven. De daadwerkelijke effecten kunnen pas berekend worden als keuzes zijn gemaakt en verder uitgewerkt. Het financiële voordeel dat een bewoner kan behalen door goed te scheiden wordt pas duidelijk na verdere uitwerking, maar is beperkt (maximaal ongeveer 20 euro per jaar).

Wat opvalt in deze grafiek is dat de voorspelling van de tarieven redelijk hetzelfde zijn. De meeste gemeenten die een financiële prikkel invoeren krijgen veel lagere tarieven voor de bewoners. Dat dit in Veldhoven niet het geval is komt omdat het verwerkingstarief voor restafval nu in Veldhoven laag is. Het maakt nu voor de Veldhovense verwerkingskosten niet zo veel uit of je afval als restafval verwerkt wordt of als gescheiden afvalstroom. Het contract voor verwerking van restafval loopt nog tot uiterlijk 31-1-2028.

Recente aanbestedingen voor verwerking van restafval elders in Nederland komen uit op een verwerkingstarief dat minimaal twee keer zo hoog is dan ons huidige tarief. Bij een hoog tarief voor verwerking van restafval is het goedkoper om afval als gescheiden stroom te verwerken in plaats van als restafval. Bij een hoog tarief voor de verwerking van restafval leidt de financiële prikkel wel tot een gemiddeld lagere afvalstoffenheffing.

Verwachte stijging afvalstoffenheffing

Bij de grafiek moet worden opgemerkt dat de hoogte van de afvalstoffenheffing in de aankomende jaren naar verwachting stijgt en dat deze ontwikkeling in de grafiek niet is meegenomen. De rijksoverheid heft op het restafval verbrandingsbelasting. Deze belasting wordt jaarlijks vastgesteld en ook regelmatig (behoorlijk) verhoogd. Daarnaast is op dit moment de afvalmarkt erg in beweging. Ook hierdoor stijgen voor verschillen gescheiden afvalstromen de kosten van afvalinzameling en -verwerking of dalen de opbrengsten van grondstoffen ook zonder dat er verandering van beleid is. Dit werkt door in de afvalstoffenheffing voor de bewoners: deze stijgt, ook als er geen verandering van beleid is.

Motie over nascheiden

Bij de behandeling van de begroting 2021 is een motie over nascheiden aangehouden, om te bespreken bij deze keuzenota over afval. Deze optie is niet in het afwegingskader opgenomen. Het is geen logische stap om PMD te gaan nascheiden, omdat bewoners in Veldhoven meer PMD aan de bron scheiden dan een nascheidingsinstallatie uit het restafval zou kunnen halen. Een en ander is toegelicht in een bijlage bij deze nota.

Vervolg

Proces van besluitvorming:

- ◆ Uw raad stelt de kaders voor het afvalbeleid vast: het afvaldoel dat de gemeente komende jaren wil bereiken.
- ◆ Het college zorgt dat de benodigde maatregelen om het doel te bereiken worden uitgevoerd. Deze worden opgenomen in een uitvoeringsprogramma met een looptijd van 4 tot 5 jaar.
- ◆ In de begroting 2022 wordt het nieuwe doel voor afval opgenomen.
- ◆ In de jaarrekening staat hoeveel restafval per persoon in het betreffende jaar is ingezameld. De jaarrekening kan voor de raad aanleiding zijn om bij te sturen.

Uw raad kan kiezen uit:

1. **Afvaldoel van 100 kg restafval per persoon per jaar in 2025.**
Het college zorgt dat de benodigde maatregelen om het doel te bereiken worden uitgevoerd.
2. **Afvaldoel van 80 kg restafval per persoon per jaar in 2025.**
Het college zorgt dat de benodigde maatregelen om het doel te bereiken worden uitgevoerd en ze voert een financiële prikkel in.

Voorkeur college

Het college heeft een voorkeur om eerst het huidige inzamel- en scheidingsstelsel te optimaliseren en de effecten ervan te zien. De jaarlijkse hoeveelheid restafval per persoon zou dan rond de 100 kg uit moeten komen in 2025.

Het college vindt de invoering van een financiële prikkel om de hoeveelheid restafval met nog eens 20 kg te verminderen te snel en wacht liever eerst het effect van de optimalisering af. De financiële prikkel vraagt om zware invoeringsmaatregelen die op weerstand kunnen rekenen.

Communicatie en samenspraak

Om de uitvoering goed aan te laten sluiten op de praktijk, gaan we in gesprek met inwoners. Ook komt er een communicatiecampagne om bewoners goed te informeren over de soorten afvalstromen en het scheiden van het afval.

Bijlagen

1. Nascheiden van restafval (zie verderop in dit document)
2. Afvalevaluatie 2012-2019 (September 2020)

De beeldvormende raad van 13 oktober 2020 over de afvalevaluatie is terug te zien via <https://gemeenteraad.veldhoven.nl/vergaderingen/Gemeenteraad-Beeldvormend/2020/13-oktober/19:30>

Resultaat bespreking oordeelsvormende raad

De fracties stellen veel vragen over de mogelijkheden van nascheiding en hoe dit zich verhoudt tot de voorliggende keuzes. POHO JR licht toe dat op de korte termijn nascheiding niet verstandig is. Enerzijds vanwege het lopende contract en anderzijds omdat nascheiding op dit moment een achteruitgang betekent vanuit milieuperspectief. Op de lange termijn staat JR positief tegenover nascheiding gelet op de ontwikkelingen. Dit wordt in de gaten gehouden en mogelijk is dit bij afloop van het contract (2028) zover ontwikkeld dat dit wel de beste optie is.

Ook stellen meerdere fracties vragen over de afvalinzameling bij hoogbouw. JR legt uit dat het invoeren van verschillende systemen voor hoog- en laagbouw teveel nadelen heeft. De ontwikkelingen op het gebied van nascheiden kunnen hier mogelijk uitkomst bieden op termijn. In het op te stellen uitvoeringsprogramma zal wel bekeken worden wat er meer gedaan kan worden voor de bewoners van hoogbouw.

JR geeft aan dat in het op te stellen concept-raadsbesluit nadrukkelijk het jaartal 2025 wordt opgenomen (in relatie tot behalen van aangepaste doelstelling).

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

A.J.G. Bex
secretaris

M.J.A. Delhez
burgemeester

Bijlage 1: Nascheiden van restafval

Bij de behandeling van de begroting 2021 is een motie over nascheiden aangehouden, om te kunnen bespreken bij deze keuzenota over afval. Nascheiden is alleen te gebruiken voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (PMD-afval, ook wel PMD) Andere afvalsoorten die (veel) in het restafval voorkomen, zoals papier, textiel, GFT+E en glas zijn niet geschikt om na te scheiden uit restafval. In een gemeente die PMD nascheidt kunnen bewoners hun PMD bij het restafval doen. Dat moet dan minimaal 1 keer per twee weken worden opgehaald, vanwege de hoeveelheid afval.

Met bronscheiding haalt Veldhoven jaarlijks 32 kg PMD per persoon uit het restafval. Een nascheidingsinstallatie kan ongeveer 25 kg PMD per persoon per jaar uit het restafval halen. Nascheiden van PMD is interessant voor gemeenten die (veel) minder dan 25 kg PMD per persoon per jaar gescheiden inzamelen. Dit zijn vaak gemeenten met veel hoogbouw en/of veel bewoners die geen Nederlands of Engels lezen en daardoor niet begrijpen wat de bedoeling is van de PMD-inzameling. Omdat deze gemeenten vaak nog geen 10 kg gescheiden PMD per persoon per jaar halen, zijn deze gemeenten enthousiast over het nascheiden van PMD.

Uit onderzoek blijkt dat in het restafval nog maar 11 kg PMD per persoon per jaar zit. Het is goedkoper om andere nog te scheiden stromen waarvan er meer in het restafval zit uit het restafval te halen.

<i>Gevolgen:</i>	<i>Nascheiden</i>
F = Financieel	<p>Bij het scheiden van PMD aan de bron ontvangt Veldhoven € 300.000 euro meer vergoeding voor de inzameling dan bij nascheiding van PMD. Bij de vergelijking moeten nog andere kosten betrokken worden. In de huidige situatie lijkt nascheiding goedkoper dan bronscheiding. Dit komt omdat aan de service van wekelijks inzamelen van PMD een prijskaartje hangt. Als PMD om de twee weken wordt ingezameld (wat vrijwel alle gemeenten doen) dan is bronscheiding goedkoper.</p> <p>Bovenstaande berekening is gebaseerd op bestaande afspraken en bedragen. Om te kunnen nascheiden volgens de nieuwe landelijke afspraken moet Attero eerst voldoen aan de organisatorische voorwaarden (zie hierna bij 'Organisatorisch'). Pas dan kan Attero ons een aanbod doen en is bekend hoe hoog de extra kosten zijn. Mogelijk is nascheiden dan duurder dan bron scheiden. Ook is de ontwikkeling van de verbrandingsheffing onbekend. Afgelopen jaren heeft het rijk deze behoorlijk verhoogd. Een verhoging in de toekomst heeft ook effect op het financiële plaatje.</p>
O = Organisatorisch	<p>Een belangrijke voorwaarde om vergoeding te krijgen voor nascheiding van PMD is dat de nascheider en de instantie die de vergoedingen uitkeert samen overeenstemming hebben. Wij hebben een contract voor restafval met Attero en die kan ook nascheiden. Attero is echter nog niet tot overeenstemming gekomen met de instantie die de vergoedingen uitkeert, waardoor het voor ons contractueel niet mogelijk is om van de landelijke vergoedingen voor nascheiding gebruik te maken.</p>
E = Economisch	<p>kg Stoppen met gescheiden inzameling van PMD betekent dat PMD in het restafval wordt ingezameld. De inzamelrequentie van restafval moet dan omhoog. De inzamel- en verwerkingskosten van restafval stijgen. Hiertegenover staat een daling van de kosten door stoppen met inzamelen van PMD.</p>

<i>Gevolgen:</i>	<i>Nascheiden</i>
T = Technologisch	Het contract met Attero loopt – na twee opties tot verlenging van 3 jaar – uiterlijk op 31-1-2028 af. Voor de periode na het contract is een aantal grote gemeenten in Brabant een onderzoek gestart voor een installatie voor nascheiding van PMD in Brabant. Veldhoven onderzoekt of aansluiting hierbij interessant is voor restafval met PMD. Dit is mede afhankelijk van de technische ontwikkelingen en resultaten in de nieuw te bouwen nascheider.
S = Sociaal- Maatschappelijk	De basis van de afvalinzameling in Veldhoven is dat de service op te scheiden stromen hoog is en op restafval laag. Restafval wordt één keer in de vier weken opgehaald. Invoeren van nascheiden van PMD betekent dat het restafval met PMD vaker opgehaald moet worden: de service voor restafval gaat daarmee weer omhoog en het verschil in service tussen de inzameling van restafval en gescheiden stromen wordt kleiner/verdwijnt.
J = Juridisch	De huidige contracten bieden geen mogelijkheid om mee te doen met de landelijke regeling van vergoeding.
E = Ethisch/ Ecologisch	Veldhoven zamelt 32 kg PMD per persoon per jaar in. Dit is meer dan een afvalscheider met nascheiding uit het restafval kan halen. Het invoeren van nascheiding geeft in Veldhoven meer restafval. De doelstelling van vermindering van restafval wordt hierdoor moeilijker te halen. Nascheiden van PMD heeft een negatief effect op de bewustwording van bewoners. Dit kan tot gevolg hebben dat ook andere stromen die bewoners wel moet scheiden, zoals papier, textiel en glas minder goed worden gescheiden.

Antwoorden n.a.v. beeldvormende raad van 13 oktober 2020

1. Vraag over bruikbaar deel van PMD-stroom

In Nederland is ongeveer 47,5% van de PMD-stroom bruikbaar voor verdere verwerking. De 52,5% die niet gerecycled wordt, wordt verbrand om energie uit te produceren. Deze gegevens komen uit 'Plastic gebruik en verwerking van plastic afval in Nederland' van CE Delft (2019). De basis zijn gegevens uit 2017 (Het rapport is te vinden via <https://www.ce.nl/publicaties/2298/plasticgebruik-en-verwerking-van-plastic-afval-in-nederland>.)

2. Vraag over gevolgen invoeren statiegeld blik en kleine flesjes op PMD-stroom

Landelijk is onderzoek uitgevoerd naar invoering van statiegeld op blik en kleine flesjes. CE-Delft schat in 'Kosten en effecten statiegeld' (2017) dat met statiegeld voor kleine flesjes en blikjes jaarlijks 3,5 maal zoveel van deze verpakkingen wordt ingeleverd dan nu. Bij de huidige inzameling leidt dit tot:

- ◆ een reductie van de hoeveelheid PMD en restafval omdat flesjes en blikjes met statiegeld (vrijwel) niet meer als afval worden aangeboden;
- ◆ kostenbesparing voor de gemeente, omdat de verpakkingen niet meer hoeven te worden ingezameld en verwerkt via het restafval of gescheiden inzameling;
- ◆ mislopen van gemeentelijke inzamelinkomsten, omdat de gemeente voor de inzameling per gewicht vergoeding ontvangt.

Het doel van de invoering van statiegeld op blikjes en kleine flesjes is vooral het verminderen van het aandeel van blikjes en kleine flesjes in het zwerfafval. Uit 'Statiegeld op blikjes, onderzoek ter voorbereiding van wetgeving, van CE-Delft (juli

2020) blijkt dat de invoering van statiegeld op kleine flesjes en blikjes het aandeel van deze verpakkingen in het zwerfafval met 70 tot 90% kan verminderen. Dit leidt tot verlaging van de kosten voor het opruimen van zwerfafval en het leeg maken van openbare afvalbakken.